

РЕЦЕНЗИЯ

на

дисертационния труд на **ДАНИЕЛ ВАЛЕНТИНОВ ВЛАДИМИРОВ** на тема: „**ИЗСЛЕДВАНЕ ЕФЕКТИВНОСТТА НА УСЪВЪРШЕНСТВАНА ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ И ТРЕНИРОВКА ПО ОРИЕНТИРАНЕ ПРИ СТУДЕНТИ ОТ ТУ – СОФИЯ, ФИЛИАЛ – ПЛОВДИВ**“

за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт – спортно ориентиране)

Рецензент: проф. Даниела Дашева, ДН

Тематики, насочени към изследване и усъвършенстване на физическото възпитание и спорта във висшите училища, днес са обект на особен интерес от страна на младите изследователи, но същевременно те имат и голямо значение за теорията и практиката на образователния процес във висшите училища в динамиката на промените в обществено-икономическия живот и тяхното отражение върху образователната и спортната система на България.

Динамичните промени, които настъпиха в нашата страна през последните години безспорно се отразиха и върху структурата и съдържанието на физическото възпитание и спорта в българските висши училища. Това е основателна причина тези нови процеси да бъдат обстойно изследвани и анализирани и предложени мерки за усъвършенстване. В тази връзка приемам, че избраната тема на дисертационния труд е актуална и проблемна, и решаването на изведената хипотеза „за въвеждане на усъвършенствана програма за технико-тактическа и физическа подготовка ще позволи намаляване на резервната зона и подобряване на

результатите от учебно-тренировъчната дейност в ориентирането.” ще има своя принос за по-ефективно развитие на процесите на промяна на структурата и съдържанието на физическото възпитание и спорта в българското висше образование.

Общата ми оценка на дисертационния труд определено е положителна на основата на редицата приносни моменти, които ще посоча по-долу.

Не по-малко значение има и тяхното практическо приложение.

Първо, актуалната тематика на научното изследване, която дава основание за адекватни нововъведения в учебния процес по физическо възпитание и спорт във висшите училища (по-конкретно с включването на усъвършенствана програма по спортно ориентиране).

Второ, интелигентно разработеният литературен обзор на базата на 100 литературни, документални и интернет източници (голяма част от тях на латиница и от последните години) и съвременното критично представяне на процесите, отнасящи се до:

1. Историографски преглед на развитието на физическото възпитание и спорта във висшите училища през годините.
2. Характеристика на ориентирането и развитие на ориентирането в света и у нас.
3. Характеристика на действията и поведението на състезателите по време на състезания по ориентиране.
4. Придвижване в ориентирането и понятието „резервна зона“ в ориентирането.

От направения литературен обзор на преден план изпъкват две основни констатации, а именно:

- „Резервна зона“ в ориентирането съществува и тя трябва да се проучи.
- Подобряването на резултатите от състезателната дейност, може да се осъществи за сметка на усъвършенстване на технико-тактическото майсторство и беговата подготовка, което води до намаляване на резервната зона.

Тези две констатация са в основата на формулираната от докторанта Даниел Владимиров работната хипотеза.

Трето, стегнато и коректно дефинирана цел и седем основни задачи на изследването в 4 основни направления:

1. Проучване на мнението на студентите по отношение участието им в учебния процес по спортно усъвършенстване с насоченост - спортно ориентиране.
2. Разработване на тестова батерия за изследване на ефективността на усъвършенстваната програма по спортно ориентиране.
3. Извеждане на корелационно-факторна структура и изграждане на оптимизационни модели за намаляване на резервната зона в ориентирането.
4. Изследване на ефективността на усъвършенствана програма в часовете за спортно усъвършенстване по ориентиране в ТУ – София, Филиал Пловдив за намаляване на резервната зона в ориентирането..

Четвърто, използваната адекватна на задачите, методика на изследване. Много добре описан, организиран и проведен педагогически експеримент, като ефектът от включването на усъвършенстваната програма по ориентиране се оценява с лабораторни и теренни тестове за измерване на разстояние и азимут, тестове за “четене” на топографска карта, както и тестове за регистриране на физическата подготовка. Лабораторните тестове 1 и 2 са по Галов, М. (1978, 1985), а теренните

тестове – 3 и 4 са модифицирани от Владимирова, В. (2009) стандартни тестове с изцяло оригинална методика за измерване и отчитане на резултатите от тях. Тук е необходимо да се подчертае, че използваните тестове са с необходимата статистическа информативност и са описани подробно и добре онагледени. Всичко това е добра основа за формулиране на теоретични заключения и практико-приложни препоръки.

Приложен е и анкетен метод за проследяване на индивидуалните впечатления на участниците от участието им в учебния процес по спортно усъвършенстване с насоченост спортно ориентиране, в който е приложена и усъвършенстваната програма.

Използваните математико-статистически методи са адекватни и включват вариационен, корелационен, факторен и сравнителен анализ.

В количествено отношение, дисертационният труд обхваща обем от 168 страници, включително библиографската справка и 6 приложения, които включват актуална учебна програма по физическо възпитание и спорт в ТУ – София, филиал Пловдив, усъвършенстваната програма по физическо възпитание и спорт за повеждане на спортно усъвършенстване по ориентиране, анкетни карти, резултати от проведеното изследване и резултати от анкетното проучване. Композиран е балансирано в четири основни глави, литература и приложения. Онагледен е богат със 67 цветни фигури за по-добро възприемане и 26 таблици.

При анализа на резултатите в трета глава можем да отбележим следните положителни моменти, същевременно и с приносен характер:

1. Установено е, че студентите, които водят спортно усъвършенстване по ориентиране в ТУ-София, филиал Пловдив имат голяма резервна зона, което е основание за развитие на тяхната технико-тактическа и физическа подготвеност.

2. Потвърдено е, че използването на иновативни средства и методи в обучението по ориентирането води до развитието на технико-тактическите умения и повишава нивото на физическата подготовка на занимаващите се студенти.

3. Доказано е, че състезателите с по-ниска спортна квалификация имат резерви за редуциране на резервната зона, както чрез повишаване на технико-тактическата им подготовка, така и с подобряване на беговата такава.

4. Изградена е корелационно – факторна структура на техническата подготовка, която показва наличието на 22 значими интеркорелационни връзки, което доказва правилността на подбора и доказателствената стойност на тестовете, включени в тестовата батерия.

5. Изведени са четири основни фактора във факторната структура при експерименталната група, а именно: „Резервна зона в ориентирането и физическа подготовка” – обяснява 34.46 % от дисперсията; „Измерване на разстояние и азимут на местността” – обяснява 22.64 % от дисперсията; „Четене на карта и ефективност на резервната зона” - обяснява 15.36 % от дисперсията и „Окомерно определяне на разстояние по карта” - обяснява 10.79 % от дисперсията. Всички те са в основата на техниката на ориентиране и състоянието на физическата подготовка.

Дефинираните в края на дисертационния труд изводи и препоръки обективно отразяват извършената от докторанта изследователска и аналитична работа. Те са формулирани добре и придават завършен вид на дисертационния труд. Особено съществени за спортно-педагогическата практика са изведените две методически препоръки. Те могат да послужат като отправна точка за оптимизиране на учебния процес по физическо възпитание и спорт във висшите училища, чрез включване на предложената усъвършенствана програма.

Нямам съществени препоръки и бележки към дисертационния труд.

Не са установени факти на плагиатство и общи публикации.

Представени са три самостоятелни публикации по темата на дисертационния труд: в научно-методическото списание „Наука и спорт“ - 2 и една от участие в научната конференция ТЕХСИС 2019.

Авторефератът логически следва структурата и съдържанието на докторския труд.

Даниел Владимиров е роден през 1984 година. Завършва ПУ „Паисий Хилендарски“, Пловдив през 2009 година със специалност учител по физическо възпитание и с много добър успех. Има магистърска степен по спорт за високи постижения – Туризм и ориентиране от НСА „В. Левски“. Реализира се като инструктор по ски и хоноруван преподавател по към ТУ филиал – Пловдив. Владее английски и руски език.

В заключение, представеният дисертационен труд е актуален и дисертабилен и съдържа необходимите качества. Идеята е оригинална и инструментариума за изпълнение е избран подходящо с определено практическо приложение. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен “доктор” по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт - спортно ориентиране) на Даниел Валентинов Владимиров.

19.04.2019 г.

Рецензент:

(проф. Д. Дашева, ДН)